

Jämlikhetseffekten – ett rekordlyft för det stora flertalet hushåll

Vänsterpartiet 2018-09-03

Hur ser jämlikhetseffekten ut?

Vänsterpartiet vill ha ett mer jämlikt samhälle. Med vår politik minskar klyftorna och sammanhållningen ökar. Här görs en genomgång av de förslag vi presenterat i valrörelsen. För att visa vilka effekter dessa förslag skulle kunna få exemplifierar vi med tre typexempel. Till skillnad från andra partier har Vänsterpartiet en politik som innebär en omfördelningspolitik som ger avsevärd jämlikhetseffekt. Bankerna och de rikaste skulle få bidra mer, medan det stora flertalet hushåll skulle få ett rekordlyft.

Hyresrättsfamiljen består av en vuxen och två barn. Den vuxna lever på sjukersättning på 13 000 kronor i månaden. Familjen bor i en hyresrätt. Deras disponibla inkomst beräknas öka med 23 175 kronor per år, dvs. 1 931 kronor per månad med vår politik. (23 175 kronor per år och vuxen, 1 931 kronor per månad och vuxen).

Villafamiljen består av två vuxna och två barn. De vuxna har månadslöner på 35 000 kronor respektive 27 000 kronor. Familjen bor i en villa och de har lån på 2 000 000 kronor. Deras disponibla inkomst beräknas öka med 31 902 kronor per år, dvs. 2 658 kronor per månad med våra förslag (1 329 kronor/månad per vuxen).

Mångmiljonären är en ensamboende vuxen. Hen har en månadslön på 120 000 kronor, en nettoförmögenhet på 8 000 000 kronor och bor i en villa med ett taxeringsvärde på 7 000 000 kronor. Personen har under året haft en kapitalinkomst på 500 000 kronor. Den disponibla inkomsten beräknas minska med 137 907 kronor detta år, dvs. 11 492 kronor per månad med våra förslag.

Förslagen

Bland de reformer Vänsterpartiet presenterat i valrörelsen finns en rad förslag för att minska de ekonomiska klyftorna och för att förbättra välfärden. Det sker genom omfördelning via skattesystemet, men även genom minskad makt för banker och andra storbolag. Utöver de reformer som listas här finns ytterligare förslag i den valplattform som Vänsterpartiets kongress beslutade om i februari.

1. Reformer för minskade klyftor

Jämställdhetsmiljarderna

Vänsterpartiet vill införa jämställdhetsmiljarder - 5 miljarder kronor per år - riktat till Sveriges kommuner och landsting för att ge förutsättningar att utjämna löneskillnader mellan kvinnor och män. Sveriges kommuner och landsting sysselsätter över en miljon människor, varav 80 % är kvinnor, och är därmed Sveriges största arbetsgivare. Satsningen kommer att leda till verklig förändring.

Satsningen är utformad som ett statsbidrag till kommuner och landsting, med krav om medfinansiering på 50 procent. De får själva bestämma vilka åtgärder som behöver vidtas på respektive arbetsplats. När arbetsplatsen kan visa på uppnådda resultat, i exempelvis regelbundna lönekartläggningar, erhåller de statligt ekonomiskt stöd i efterhand. På sikt ska jämställdhetsmiljarderna bli en permanent del av statsbidraget till kommuner och landsting. Jämställdhetsmiljarderna ska också kunna användas till att förbättra arbetsvillkor och arbetsmiljön inom offentlig sektor.

Kostnad: 5 miljarder kronor

Gratis kollektivtrafik för unga

Vänsterpartiet vill utöka det ekonomiska stödet till avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar på sommaren så att det gäller året runt. Att köpa busskort eller bekosta färdtjänstresor som gäller även

utanför skoltid innebär en stor kostnad för många familjer. Alla barn och ungdomar omfattas inte av kommunens regler för gratis skolresor men har ändå behov av busskort. Satsningen på avgiftsfri kollektivtrafik och färdtjänstresor året runt är en träffsäker rättvisereform som ger alla barn och ungdomar möjlighet att resa till och från kompisar, skolan eller extrajobbet och olika aktiviteter på fritiden oavsett ekonomiska förutsättningar.

Förslaget omfattar årskurserna 6–9 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan samt år 1-3 i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan och gäller kollektivtrafikresor och färdtjänst. Satsningen görs genom ett bidrag som den regionala kollektivtrafikmyndigheten i varje län kan söka. Trafikverket kommer att administrera utbetalningen av bidraget.

Kostnad: 1,32 miljarder kronor

Slut på bankernas överräntor

Bankerna ska inte längre få ta ut övervinster på vanligt folks bolån. Därför vill Vänsterpartiet införa en ny modell för bankkundernas förhandlingar om bostadsräntan. Förra året gjorde de fyra storbankerna i Sverige en sammanlagd vinst på hela 106 miljarder kronor. En stor del av bankernas vinster kommer från bolånen, och bankernas vinster på bolånen har ökat dramatiskt under de senaste åren.

Vänsterpartiet vill införa ett system med inspiration från Finland. Där sätts bostadsräntorna som ett påslag på internbankräntan. Det blir därigenom tydligt för kunden hur stort påslag banken gör, vilket gör det lättare för kunden att jämföra och värdera bankens erbjudande. Vi föreslår att bankerna blir skyldiga att presentera den svenska internbankräntan, STIBOR för kunden och att den ska utgöra basen för förhandlingen mellan kunden och banken. På så vis skulle låntagaren veta exakt vad banken tar betalt.

Räntan på ett lån på 2 miljoner kronor kan minska med 14 800 kronor på ett år, eller cirka 1 200 kronor per månad, om förslaget pressar ned bankernas bolånemarginaler till finsk nivå.

Återreglera och förstatliga elnätet för lägre avgifter

Vänsterpartiet vill införa ett tak på elnätsavgiften och förstatliga elnätet. Den misslyckade avregleringen har skapat en oligopolsituation med höga och oförutsägbara kostnader för villaägare, industrin och andra elkonsumenter. Idag kan det skilja 7 000 kr per år i pris mellan en villa i Grums och i Ljungby.

Vänsterpartiet vill därför att elmarknaden återregleras och att ett pristak på elnät införs, med krav på mer enhetliga och förutsägbara taxor. En utredning ska tillsättas för att fastslå vilket pristak som bör gälla för såväl privatpersoner som industrin. Inom en tioårsperiod ska elnätet förstatligas genom ett uppdrag i regleringsbrevet för Vattenfall där de ska åläggas att succesivt investera på den svenska elmarknaden och ta sig bort från osäkra internationella marknader.

Avgiftsfri kulturskola

Vänsterpartiet vill att kulturskolan blir avgiftsfri i hela landet. Vi anser att alla barn, oavsett familjens ekonomiska förutsättningar, ska ges möjlighet att ta del av kulturskolans verksamhet. Kommuner ska ges ekonomisk kompensation för att slopa avgiften, så länge de finansierar hälften ur egen kassa. Detta innebär att de kommuner som idag tar ut högst avgift får störst stöd, men dessa behöver också skjuta till mer än andra. Samtidigt får de kommuner som tar bort avgiften – även de kommuner som redan idag har infört avgiftsfri kulturskola – rätt att söka utvecklingsstöd.

Kostnad: 300 miljoner kronor

Gratis idrottsskola

Vänsterpartiet vill införa avgiftsfri idrottsskola för alla 6-12-åringar. Med ett par träningstillfällen i veckan får barnen möjlighet att prova på olika sporter och delta i ett brett föreningsliv, utan att det belastar föräldrarnas plånbok. Hälsa är en klassfråga. Så ska det inte behöva vara. Idrottsskolorna blir en historisk satsning på breddidrott för barn och en jämlikhetsreform som minskar hälsoklyftan i landet.

Vänsterpartiet vill starta 300 idrottsskolor, fördelade runt om i landets kommuner. De ska drivas genom samarrangemang mellan olika ideella föreningar och pågå under minst en termin. Barn mellan 6-12 år får möjlighet att prova på olika sporter utan press att specialisera sig för tidigt. Därefter kan barnen välja att stanna kvar i idrottsskolans regi eller gå med i föreningarnas övriga verksamhet och de idrottsgrenar som de är mest intresserade av.

Kostnad: 40 miljoner kronor

Vänsterhyror

Vänsterpartiet föreslår en ny typ av hyresmodell, som skulle innebära rejäla hyressänkningar på nyproducerade hyresrätter. Det skulle göra att fler har råd att bo i nybyggda lägenheter. Idag har fler än vartannat hushåll har inte möjlighet att flytta in i en nybyggd hyresrätt.

Modellen bygger på att räntan låses under tio år och att en rabattrappa skapas och gäller under samma tidsperiod. Den lägre hyran ska gälla under tio år för att sedan omförhandlas. Framöver kommer Vänsterpartiet att verka för att vänsterhyror på nyproducerade hyresrätter införs i alla kommuner där vi är med och styr. Vi vill att även hyresgäster ska kunna ta del av fördelarna med den låga räntan. I vårt räkneexempel nedan har vi antagit att den modellen pressar ned hyran med 5 procent, vilket är ett försiktigt antagande.

Högekostnadsskydd för tandvården

Vänsterpartiet vill införa ett riktigt högekostnadsskydd i tandvården. Vi vill att man ska kunna gå till tandläkaren oavsett om man har hög eller låg inkomst. Det ska inte synas i munnen hur mycket pengar man tjänar.

Förslaget innebär att alla kostnader över 2 000 kronor under en tolv månadersperiod subventioneras fullt ut. Vänsterpartiet föreslår även att de vanligaste behandlingarna får en nationell taxa som innebär ett tak på vad respektive behandling får kosta, oavsett vårdgivare.

Kostnad: 4,5 miljarder kronor

Gratis mensskydd för unga

Unga ska inte känna att det finns ett tabu kring mens. Mensskydd ska inte heller vara en klassfråga. Därför vill Vänsterpartiet ge möjligheten till gratis mensskydd för ungdomar upp till 20 års ålder. Många unga har föräldrar som kan köpa mensskydd, men ibland kan det kännas pinsamt att fråga föräldrarna och det kan bli en ganska stor utgift för den som lever på studiebidraget. Vänsterpartiet föreslår därför ett stimulansbidrag till kommuner och landsting som ska gå till gratis mensskydd till ungdomar upp till och med 20 års ålder.

Kostnad: 300 miljoner kronor

Semestertillägg för studenter

Sommarmånaderna är ofta särskilt svåra för studenter att få ekonomin att gå ihop. Ett semestertillägg skulle täppa igen glappet mellan vårens sista CSN-utbetalning och sommarjobbets första lön.

Vänsterpartiet vill därför införa ett semestertillägg i vårterminens studiemedel. Förslaget innebär att för varje 10 veckor studiemedel som söks och beviljas på vårterminen betalas det ut en veckas studiebidrag i juni. Den som för vårterminen söker och beviljas en termins studiemedel får i juni en utbetalning motsvarande 2 veckors studiebidrag.

Kostnad: 630 miljoner kronor

Sjukförsäkringen

Alla kan bli sjuka. Alla ska kunna lita på sjukförsäkringen den dag man behöver den. Trygghet ska inte bara gälla för de som har råd med privata försäkringar. Vänsterpartiet tycker att sjukförsäkringen ska ge bra ersättning för förlorad arbetsinkomst och därmed skapa en trygghet i att vi alla klarar oss ekonomiskt om vi blir sjuka. Vänsterpartiet har under mandatperioden varit med och höjt ersättningsnivåerna, avskaffat den borte tidsgränsen och sänkt skatten för dem med sjukersättning. Men mycket återstår att göra för att återupprätta en sjukförsäkring värd namnet.

Vänsterpartiet vill gå vidare och förstärka sjukförsäkringen utifrån tre viktiga principer. Ingen ska hamna mellan stolarna hos Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Om Arbetsförmedlingen menar att du är för sjuk för att förmedla jobb till så ska du inte tvingas till det utan hänvisas till sjukförsäkringen och få det stöd och den hjälp som du behöver. Du ska ha rätt att få träffa den läkare som ska avgöra om du är för sjuk för att kunna arbeta. Tillgången till rättshjälp ska stärkas så att fler kan få hjälp att pröva sin sak rättsligt.

Pensionssystemet

Vänsterpartiet vill ha ett nytt pensionssystem som ger alla människor möjlighet att leva på sin pension, inte bara de som varit höginkomstagare. Pensionssystemet måste ge alla ekonomisk trygghet och man ska i god tid kunna räkna ut hur stor pensionen blir. Vi vill också ha en öppen och demokratisk process kring pensionerna. Skillnaderna mellan kvinnors och mäns pensioner är stora och hälften av alla kvinnor tvingas ta ut garantipension till någon del för att klara sig. En viktig fråga på kort sikt är därför att höja garantipensionen.

2. Reformen för en bättre välfärd

Samlade ökning av statsbidragen

För två år sedan fick Vänsterpartiet igenom den största satsningen på svensk välfärd sedan dagens statsbidragssystem infördes i början av 1990 talet – de 10 vänstermiljarderna. Nu vill vi fortsätta och utvidga satsningen på välfärden. Den svenska vården, skolan och omsorgen är överlag bra, men på många håll behövs det fler anställda. Fler lärare så att varje barn får chans att lära sig det man ska och verkligen blir lyssnat på. Fler undersköterskor som ger en bra vardag för de äldre och ser till att sjuka får en riktigt bra vård. Fler sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor på t.ex. akutsjukhusen. Kommunsektorn står också inför en stor utmaning på grund av den demografiska utvecklingen.

Vänsterpartiet vill öka de generella statsbidragen till kommuner, landsting och regioner med 18 miljarder kronor årligen från och med år 2021. Därutöver föreslår vi en rad riktade satsningar, bland annat på en treårig nationell satsning på att införa sex timmars arbetsdag med bibehållen lön på ett arbetsställe i varje kommun och landsting i Sverige.

Vänsterpartiet vill satsa minst 40 miljarder kronor fram till 2021 för att stärka välfärden. Den demografiska utvecklingen innebär dock att det inte kan uteslutas att kommuner och landsting/regioner kommer att behöva ytterligare resurstillskott. Centralt i Vänsterpartiets välfärdspolitik är kravet att skattemedel avsatta för välfärden används till att förbättra skolresultaten, till en sjukvård av hög kvalitet och till att ge våra äldre en trygg omsorg – inte till stora privata vinstuttag.

Specifikation, pengar till kommuner, landsting och regioner, mdkr

	2019	2020	2021
Sjukvården	5	5	5
Äldreomsorgen	4	4	4
Skolan	3	3	3
Förskolan	2	3,5	5
Jämställdhetsmiljarder	5	5	5
Gratis mensskydd för unga	0,3	0,3	0,3
Avgiftsfri kulturskolan	0,3	0,3	0,3
Idrottsskola	0,04	0,04	0,04
Generella statsbidrag		4	18
Summa	19,64	25,14	40,64

Pengar till sjukvården

Vänsterpartiet satsar 5 miljarder kronor på att utveckla sjukvården. Sjukvården står inför stora utmaningar med både brist på personal med rätt kompetens och långa vårdköer. Därför gör Vänsterpartiet en stor satsning på att förbättra arbetsmiljön samt möjliggöra kompetensutveckling inom sjukvården. Vi vill också öka tillgängligheten inom primärvården och satsa på mer personal med psykologkompetens på vårdcentralerna.

Vänsterpartiet har drivit igenom en satsning på 2 mdkr till arbetsmiljö inom sjukvården i nuvarande budget. Denna satsning ska nu dubbleras och fortsatt gälla fasta anställningar och anpassas till behov lokalt som ska redovisas och kunna följa upp.

Tillgängligheten inom primärvården ska ökas genom exempelvis utökade öppettider, insatser för en fast personalbemanning, digitalisering, mobila team, sammanhållen vård för patienter med flera kroniska sjukdomar, både äldre multisjuka och de med samma problematik i yngre åldrar.

Den psykiska ohälsan har ökat kraftigt de senaste åren och utgör idag nästan hälften av alla sjukskrivningar. Trots att många av dessa patienter hänvisas till primärvården finns i dagsläget inget krav på att alla vårdcentraler ska erbjuda behandling för till exempel ångest och depression.

Vänsterpartiet vill satsa 1 miljard kronor, som ska gå till att nyanställa, samt utbilda befintlig vårdpersonal på landets vårdcentraler kring psykisk ohälsa. Däri ska en satsning på att förebygga självmord ingå.

Kostnad: 5 miljarder kronor (Totalt)

2 miljarder kronor (förbättrad arbetsmiljö och tryggare anställningar)

2 miljarder kronor (ökad tillgänglighet)

1 miljard kronor (psykisk ohälsa)

Borttagande av karensdagen

Vänsterpartiet vill avskaffa karensdagen. När människor går till jobbet trots att de är sjuka, bara för att få ekonomin att gå ihop skapar det stora kostnader för den enskilde och samhället i stort. I sjukvården, skolan, socialtjänsten och äldreomsorgen finns stora problem som grundas i ett mer intensivt arbetstempo och brist på inflytande över arbetet. Redan ansvarskrävande jobb i dessa kvinnodominerade arbeten har pålagts ökade krav, ökad övervakning och detaljstyrning, ökad rapportskyldighet och pappersarbete, och besparingskrav. Den mänskliga kostnaden är enorm – tusentals kvinnor och även män slits ut av sina arbeten, går till jobbet fast de är sjuka och får sina liv förkortade. I längden drabbar det oss alla – delar av offentlig sektor lider sedan decennier av oacceptabla sjuktal som gjort det svårt att upprätthålla kvaliteten i skola, vård och omsorg.

Kostnad: 4 miljarder kronor (2021)

Äldreomsorgspaketet

Vänsterpartiet vill att alla äldre ska mötas med trygghet, omsorg och värdighet. Idag får alldeles för många äldre inte den hjälp de behöver och det finns för få platser på äldreboenden. Därför vill Vänsterpartiet ta första stegen i att utveckla framtidens äldreomsorg. Kommunerna ska kunna söka medel för att tillsammans med arkitekter, personal och forskare kring åldrandet planera och bygga en modern äldreomsorg. Målet är att bygga äldreboenden och plusboenden där de äldre kan mötas med de resurser som krävs utifrån behovet. Om det behövs mer vårdintensiv hjälp under ålderdomen ska man inte behöva åka ut och in på sjukhus eller flyttas runt mera än nödvändigt.

Vänsterpartiets paket för framtidens äldreomsorg omfattar en satsning på bättre mat inom äldreomsorgen, avgiftsfria trygghetslarm i hemtjänsten samt ökad personaltäthet och fortbildning inom äldreomsorgen. Därutöver ska även pengar avsättas till god arkitektur och utemiljöer.

Kostnad: 4 miljarder kronor (totalt)

300 miljoner kronor (mat inom äldreomsorgen)

600 miljoner kronor (avgiftsfria trygghetslarm)
2,5 miljarder kronor år 2019 (personaltätet och fortbildning i äldreomsorgen)
2,7 miljarder kronor år 2020-2021 (stimulansmedel för framtidens äldreomsorg)
300-500 miljoner kronor (arkitektur och utemiljöer)

Satsning på skola och förskola

Vänsterpartiet vill satsa tre miljarder kronor på skolan om året på att förbättra arbetsmiljön för lärare. En av de viktigaste prioriteringarna för oss är att skapa förutsättningar för några av de idag cirka 40 000 lärare som jobbar med annat att återvända till skolans värld.

Vänsterpartiet vill bland annat se fler anställda i skolan samt utbildning och fortbildning enligt Dalamodellen som innebär att lärare ska kunna arbeta halvtid och studera samtidigt. Vi vill också avlasta lärarna genom en bättre elevhälsa. Försteläraryrket bör ersättas av riktiga vägar till karriärsutveckling och en vuxenlärarutbildning ska inrättas. Vi vill uppvärdera komvux arbete genom att inrätta 800 studieplatser på en vuxenlärarutbildning. Skolverket ska få i uppgift att utreda vilken roll lärarassistenter kan fylla i skolan och vilka arbetsuppgifter de skulle kunna utföra. Lärosätena ska få större ansvar under den verksamhetsförlagda delen av lärar- och förskolläraryrket. Modersmålsundervisningen ska integreras i vanliga skoldagen, samt pengar avsätts för att utveckla utbildningarna och kompetensen.

Kostnad: 3 miljarder kronor

Vänsterpartiet vill att alla barn ska få bästa möjliga förutsättningar att utvecklas, utifrån sina behov. Mer än en halv miljon barn är inskrivna i någon av landets förskolor. En bra förskola är lika viktig för barns utveckling som en bra skola. Därför ska rätten till en bra förskola för alla barn vara en självklarhet. Bra barnomsorg är också en förutsättning för att kvinnor och män ska kunna förvärvsarbeta på lika villkor. Idag löper förskolepersonalen 63 procent högre risk att bli sjukskrivna än genomsnittet på arbetsmarknaden. Det riskerar att drabba barnens utveckling. Därför går Vänsterpartiet till val på en miljardsatsning på förskolan.

I budgeten för 2019 föreslår Vänsterpartiet 2 miljarder, 3,5 miljarder 2020 och 5 miljarder 2021. Satsningen skulle 2019 räcka till att anställa 4 000 fler i förskolan för att på så sätt kunna minska barngrupperna och förbättra arbetsmiljön.

Kostnad: 2 miljarder kronor (2019), 3,5 miljarder kronor (2020), 5 miljarder kronor (2021).

Skolmat

Vänsterpartiet vill satsa på bättre och hållbarare skolmat, mat som har låga utsläpp och gynnar gott djurskydd och biologisk mångfald, som är vegetarisk och/eller ekologisk. En mycket större del av dessa livsmedel borde dessutom kunna tillagas lokalt i respektive inrättning. Det finns flera positiva exempel på skolor som börjat laga sin egen mat. Resultatet har blivit att man tagit ökad kontroll över den mat man serverar samt att maten har upplevts som godare, kvaliteten har höjts samt svinet minskat. I många fall har man också kunnat spara pengar.

Satsningen riktas mot kommuner som har skolor som vill bygga riktiga tillagningskök, skicka personal på kurs i hållbar matlagning och göra andra satsningar på hållbar skolmat.

Kostnad: 300 miljoner kronor (2019) 500 miljoner kronor (2020) 500 miljoner kronor (2021)

Servicebussar

Sverige ska vara ett land som håller ihop. Våra gemensamma rikedomar skapas av hela landets resurser och hela landets arbete. Då ska frukterna också komma hela landet till del. Vänsterpartiet vill satsa på de förorter, bruksorter, landsbygdsområden och andra delar av Sverige som har svikits av samhället. Vi ska kunna lita på att välfärdssamhället fungerar oavsett var vi bor. Offentlig service ska inte styras av marknadslogik och enbart utgå från efterfrågan

Servicebussen ska ge möjlighet att få varor beställda från exempelvis apoteket, systembolaget eller lanthandeln. Böcker från bibliotek kan levereras och boklådor finnas med. Personal från exempelvis

Försäkringskassan, Skatteverket och Arbetsförmedlingen kan turas om att åka med och kommunens service, som exempelvis biståndsbedömning till hemtjänst ska kunna inrymmas. Bussen ska även ge möjlighet att få låna dator för att beställa varor och uträta offentliga ärenden. Till boende i skärgården ska båtar leverera det som behövs. I storstädernas förorter ser befolkningsunderlaget annorlunda ut och här inrättas istället en fast lokal i de förorter där offentlig service lämnat. Satsningen inleds som en pilotverksamhet i omkring en tredjedel av landets kommuner.

Kostnad: 120 miljoner kronor.

3. Skatteförslag för minskade klyftor och bättre välfärd

Sänkta inkomstskatter

Inkomstskatterna sänks genom en skattereduktion som är lika i kronor på alla inkomster upp till och med 30 000 kronor per månad. Därefter sker en linjär avtrappning till 40 000 kronor per månad. Skattereduktionen sker för alla typer av inkomster, det vill säga inte bara på arbetsinkomster. Förslaget innebär att inkomster upp till och med 30 000 kr i månaden beräknas få sänkt skatt med 237 kronor per månad (2 840 kronor per år)

Kostnad: 7,7 miljarder kronor (2019), 10,8 miljarder kronor (2020), 14,4 miljarder kronor (2021) (avser själva skattereduktionen, som paket tillsammans med avtrappade ränteavdrag och tak samt höjd skatt på kapitalinkomster blir förslaget om skatteväxling plus/minus noll)

Fortsatta steg mot lika skatt vid lika inkomst

I budgetpropositionen för 2018 är medel avsatta för att sluta skattekliften mellan pension och förvärvsinkomst så att den sluts helt 2020 om förslagen blir verklighet. Som fortsatta steg för att likställa skatten på övriga inkomster med skatten på arbetsinkomster föreslår vi följande:

2019: Sjuk- och aktivitetsstöd

2020: Sjuk- och aktivitetsstöd och arbetsmarknadsstöd (a-kassa och aktivitetsstöd)

2021: Sjuk- och aktivitetsstöd och arbetsmarknadsstöd, föräldrapenning, sjuk- och rehabiliteringspenning (dvs. alla inkomster likställs)

Kostnad: 2,4 miljarder kronor (2019), 3,9 mdkr miljarder kronor (2020), 7,1 miljarder kronor (2021)

Skattereduktion a-kassan

Skattereduktion om 25 procent införs för avgift till a-kassan så att fler ska ha råd att vara med.

Kostnad: 1,25 miljarder kronor per år

Skatt på kapitalinkomster

I syfte att åstadkomma en progressiv kapitalbeskattning höjs skatten på sammanlagd aktieutdelning och kapitalvinst enligt följande:

75 000 – 150 000 kronor; 32 procent

150 000 – 300 000 kronor; 34 procent

300 000 – 1 000 000 kronor; 36 procent

1 000 000 –; 40 procent

Intäkt: 5,4 miljarder kronor (2019), 5,7 miljarder kronor (2020), 5,9 miljarder kronor (2021)

Ny skatt på förmögenheter större än 6 miljoner införs

Boende i Sverige ska betala en årlig skatt på sin globala nettoförmögenhet om den överstiger 6 miljoner kronor. Ej boende i Sverige ska betala skatt på den förmögenhet de har i Sverige.

Förmögenhetens värde bestäms på hushållsnivå. Skattebasen ska inkludera i princip alla tillgångar.

Följande procentsatser och gränsvärden föreslås:

6 – 10 mnkr: 1 procent

10 – 15 mnkr: 2 procent

15 – : 3 procent

Intäkt: 6,6 miljarder kronor (2019)

Fastighetsskatt på villor taxerade över 4 miljoner införs

En fastighetsskatt på 1,5 procent införs på den del av taxeringsvärdet som överstiger 4 miljoner kronor, där den kommunala fastighetsavgiften finns kvar i botten, och där den s.k. begränsningsregeln utökas till att gälla alla. Begränsningsregeln innebär att om den betalningsskyldige är pensionär och avgiften avser dennes permanentbostad i småhus ska individen inte betala mer än 4 procent av sin inkomst i fastighetsavgift. I Vänsterpartiets förslag med en statlig fastighetsskatt utökas alltså denna till att omfatta alla, dvs. inte bara pensionärer. Vänsterpartiets förslag innebär att avgiftslättnaderna slopas för nybyggda hus med ett värdeår (nybyggnadsår) från 2019.

Intäkt: 4,2 miljarder kronor (2019), 4,4 miljarder kronor (2020), 4,5 miljarder kronor (2021)

Arvs- och gåvoskatt för dödsbon som är större än 3 miljoner införs

En skatt på dödsbo över tre miljoner införs t.ex. gällande större förmögenheter som går i arv enligt följande:

3-5 mnkr: 10 procent

5-10 mnkr: 15 procent

10 - : 20 procent

Intäkt: Riksdagens utredningstjänst kan inte beräkna offentligfinansiella effekter av en arvs- och gåvoskatt eftersom det saknas samlat underlag avseende dödsbons skulder och tillgångar. Den tidigare arvs- och gåvoskatten inbringade ca 2,5 miljarder kronor. Rimligen kommer det att handla om större summor idag p.g.a. större förmögenheter som går i arv.

Höjda inkomstskatter för höginkomsttagare

Inkomstskatterna höjs genom att jobbskatteavdraget trappas ner från inkomster på 40 000 kronor i månaden för att vara helt avtrappat vid inkomster över 100 000 kronor i månaden. Den statliga skatten höjs med 5 procentenheter på inkomster över 65 000 kronor i månaden. Den högsta marginals-katten ligger idag på 60 procent i inkomstspannet där jobbskatteavdraget trappas av, vilket idag är mellan 51 300 – 125 000 kronor (månadsinkomst). Med Vänsterpartiets förslag ligger den högsta marginals-katten på 66 procent.

Intäkter: 9,3 miljarder kronor (2019), 10,3 miljarder kronor (2020), 11,3 miljarder kronor (2021)

Ränteavdragen

För att hålla tillbaka boprisutvecklingen och minska skuldsättningen trappas ränteavdragen ner genom att ett tak på max 100 000 kronor (detta tak på 100 000 kronor gäller alltså underlaget, inte att man max får dra av 100 000 kronor.) samt att ränteavdraget avtrappas enligt följande:

2019: 28 procent

2020: 26 procent

2021: 25 procent

Intäkter: 2,3 miljarder kronor (2019), 5,1 miljarder kronor (2020), 8,3 miljarder kronor (2021)

Avskaffa RUT

RUT avskaffas redan från år 1. Skattereduktionen för hushållsnära tjänster drar undan skatteintäkter som istället behövs till t.ex. mer tillgänglig och bra hemtjänst och användas till att städa skolor, sjukhus och äldreboenden.

Intäkt: 5,5 miljarder kronor (2019), 5,8 miljarder kronor (2020), 6,1 miljarder kronor (2021)

Fasa ut ROT

Taket i ROT halveras år 1, därefter avskaffas avdraget helt. ROT har varit en rimlig som konjunkturåtgärd men bör trappas ner till förmån för satsningar på byggande av hyresrätter, äldreboenden och förskolor.

Intäkt: 0,5 miljarder kronor (2019), 10,3 miljarder kronor (2020), 10,9 miljarder kronor (2021)

Avskaffa nedsättning krogmomsen

Momsen på restaurang- och cateringtjänster höjs till 25 procent. Den sänkta momsen har varit ineffektiv vad gäller att skapa fler jobb och intäkterna behövs till effektiva jobsatsningar.

Intäkt: 6,5 miljarder kronor (2019), 5,6 miljarder kronor (2020), 5,6 miljarder kronor (2021)

Utflyttningskatt införs

En utflyttningskatt införs avseende orealiserade kapitalvinster som upparbetats i Sverige då en person som är skyldig att betala skatt flyttar utomlands. Utformningen baseras på förslag i Skatteverkets PM Exitbeskattning för fysiska personer – beskattning av orealiserade kapitalvinster som upparbetats i Sverige.

Intäkt: ca 100 miljoner kronor (2020), ca 200 miljoner kronor (2021) (varaktig effekten bedöms till ca 1 miljard kronor)

Bilaga – redovisning av typexempel

Typexempel 1 – Hyresrättsfamiljen (1 vuxen, två barn)		
	Förändring disponibel inkomst/år	Kommentar
Vuxen 1: Sjukersättning: 13 000/mån	11 400	Återupprättar principen om lika skatt för lika inkomst genom sänkt på inkomster som inte omfattas av jobbskatteavdraget
Skattereduktion A-kassa	330	Ett medlemskap (2x110/mån). Skattereduktion på 25 % för medlemskap a-kassa
Vänsterhyror	4 800	Nyproducerad hyreslägenhet, 3:a, 8000 kr/mån. Om modellen pressar ned hyran med 5 %
Avgiftsfri kulturskola	1 500	2 barn, sammanlagt tre terminer
Gratis kollektivtrafik för unga	3 260	Två barn. Avser s.k. skolbiljett
Högekostnadsskydd tandvården	1 900	Högekostnadsskydd på 2 000 kr
Summa förändring disponibel inkomst per vuxen	+ 23 175	Per månad: + 1 931 kr

(Till detta kommer den ej sifferstatta höjningen av nivån i sjukersättningen som Vänsterpartiet vill genomföra.)

Typexempel 2 – Villafamiljen (2 vuxna, 2 barn)		
	Förändring disponibel inkomst/år	Kommentar
Vuxen 1: Lön: 35 000	1 442	Sänkt inkomstskatt på inkomster under 40 000
Vuxen 2: Lön: 27 000	2 840	Sänkt inkomstskatt på inkomster under 40 000
Avtrappat ränteavdrag	-1 500	Bostadslån på 2 mnkr. Avtrappat ränteavdrag till 25 %
Finsk modell bostadslån	14 800	Lån på 2 mnkr. Effekt om bankernas marginaler pressas ned till finsk nivå
ROT	-5 000	Avskaffad ROT
Skattereduktion a-kassa	660	Två medlemsskap (2x110/mån). Skattereduktion på 25 % för medlemskap a-kassa
Avgiftsfri kulturskola	1 500	2 barn, sammanlagt tre terminer
Gratis kollektivtrafik för unga	3 260	Två barn. Avser s.k. skolbiljett
Högekostnadsskydd tandvården	1 900	Högekostnadsskydd på 2 000 kr
Jämställdhetsmiljarder	12 000	Vuxen 2 som jobbar i kvinnodominerat yrke i offentlig sektor har via jämställdhetsmiljarderna fått upp sin lön med 1000 kr/mån
Summa förändring disponibel inkomst	+ 31 902 kr	Per månad: + 2 658 kr
Summa förändring disponibel inkomst per vuxen	+ 15 951	Per månad: + 1 329 kr

Typexempel 3 – Mångmiljonären (1 vuxen)		
	Förändrad disponibel inkomst/år	Kommentar
Vuxen 1: Lön: 120 000/mån	-35 587	Höjd skatt på inkomster över 40 000/mån
Vuxen 1: Kapitalinkomst: 500 000	-19 500	Höjd och progressiv skatt på kapitalinkomster över 75 000
Taxeringsvärde: 7 000 000	-45 000	Fastighetsskatt på 1,5 % på den del av taxeringsvärdet som överstiger 4 mnkr
Bostadslån: 3 000 000	-2 250	Avtrappat ränteavdrag ned till 25 %
Nettoförmögenhet: 8 000 000	-20 000	Förmögenhetsskatt på nettoförmögenheter över 6 mnkr
Bostadslån: 3 000 000	22 200	Om de svenska bankernas bolånemarginaler pressas ned till finsk nivå
RUT-avdrag för 20 000	-20 000	Avskaffar RUT-avdraget
ROT-avdrag för 20 000	-20 000	Avskaffar ROT-avdraget, halverar tak år 1 (men räknar på år 3 i andra fall)
1 medlemskap	330	Skattereduktion med 25 % för avgift till a-kassa
Högekostnadsskydd för tandvården	1 900	Högekostnadsskydd på 2 000 kr
Summa förändrad disponibel inkomst per vuxen	-137 907	Per månad: -11 492 kr